

4TH INTERNATIONAL COLLOQUIUM OF GENEALOGY, HERALDRY, AND VEXILLOLOGY (ICGHV4)

June 5 2025, Vilnius, Lithuania, www.icghv.com

Theme: "Heads of State: Ancestry, Coats of Arms, and Flags"

Summary (in Lithuanian)

PIRMOJO LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS VADO PULKININKO PRANO SALADŽIAUS GENEALOGIJA

Alvydas Malinauskas (Lietuva)

Santrauka

Lietuvos šaulių sąjunga įkurta 1919 m. birželio 27 d. 1919–1920 m. šauliai dalyvavo Nepriklausomybės karo kovose ir 1923 Klaipėdos krašto sukilime. 1935 m. priimtas Šaulių sąjungos įstatymas, pagal kurį sąjungos vadas buvo skiriamas. Pirmuoju ir vieninteliu tarpukario Lietuvoje šaulių sąjungos vadu tapo vyžioniškis, pulkininkas Pranas Saladžius. Iki dabar gerbiamas šio kariškio atminimas Utenos krašte. Plk. Prano Saladžiaus vardu pavadinta šaulių Utenos apskrities 9-oji rinktinė, gimtinėje pastatytas kryžius, ant namo atminimo lenta. Seniausias įrašas apie Prano Saladžiaus senelių valstiečių Pranciškaus Saladžiaus ir Agotos Judickaitės vaikų krikštą Vyžuonų bažnyčioje. Gimė devyni vaikai, iš kurių išaugo penki. Vienas iš jų – Juozapas Saladžius buvo minimas Lietuvos šaulių sąjungos vado tėvas.

1. Pranciškus Saladžius (?–1890.04.29) ir Agota Judickaitė (?–1893.11.10).

Pranciškaus Saladžiaus ir Agotos Judickaitės vaikai:

1.1. **Anelė** (1857.12.19–1898.12.02). Santuoka su Jurgiu Malinausku.

1.2. **Veronika** (1860.03.13). Santuoka su Adomu Inčirausku.

1.3. **Juozapas** Saladžius (1863.06.22–1917.04.17). Santuoka su Grasilda Jasiūnaite (1873–1946). Vaikai: **Teofilė** (1890.12.13–1970.06.05); **Pranciškus (Pranas)** (1893.02.15–1965.07.12), būsimasis Lietuvos šaulių sąjungos vadas. Santuoka su Brone Jasulyte; **Ona** (1899.04.01); **Dominykas** (1906.09.01–1906.09.06); **Uršulė-Ona** (1907.11.18–1989.12.25); **Kazimieras** (1909.02.12–1912.05.17); **Zofija** (1914.08.20.). Santuoka su Dominyku Bagočiūnu.

1.4. **Kotryna** (1867.03.08–1946).

1.5. **Antanas** (1870.04.20–1872.08.19).

1.6. **Ona** (1873.08.20–1879.11.29).

1.7. **Marijona** (1875.07.24).

1.8. **Jokūbas** (1878.05.09–1878.07.29).

1.9. **Apolonija** (1880.05.19–1891.05.05).

Dėl vykdomo žemės reformos Saladžiai persikėlė Vyžuonų vienkiemius.

Pranuką tėvas išleido į mokslus. Pranas baigė Panevėžio mokytojų seminariją. Dirbo Anykščių mokykloje. Prasidėjęs karui, P. Saladžius pradėjo studijuoti mokytojų institute Vitebske iš kurios mobilizuotas į Rusijos kariuomenę. 1917 m. baigė Vilniaus karo mokyklą Poltavoje.

1918 m. pabaigoje P. Saladžius grįžo į Lietuvą, Vyžuonose dirbo mokytoju.

1919 m. liepą įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1920 m. dalyvavo kovose su Želigovskio kariuomene.

1920 m. gruodžio 1 d. P. Saladžius paskirtas Karo mokyklos būrio vadu, drausmės bataliono vadu Varniuose (Telšių r.), Kauno karo kalėjimo viršininku, miesto ir apskrities karo komendantu.

1935–1940 m. pulkininkas Pranas Saladžius paskirtas Lietuvos šaulių sąjungos vadu.

1940 m. vasarą P. Saladžius sovietų buvo suimtas, kalintas.

Po Antrojo pasaulinio karo 1944 m. Saladžius su šeima pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. emigravo į JAV. Dalyvavo lietuvių organizacijų veikloje.

Lietuvos šaulių sąjungos vado Prano Saladžiaus ir Bronės Jasulytės vaikai.

1. Vytautas Saladžius (1918–1969)– kariškis; žmona Genutė Čypaitė. Vaikai: Kęstutis, Birutė.

2. Algirdas-Juozas (1920.05.19–?). Sūnus Gediminas.

3. Danutė (?–? m.). Santuoka su Kasaičiu. Sūnus Erdvulis.

P. Saladžiaus tarnyba, darbas, visuomeninė veikla paženklinta Lietuvos ir užsienių valstybių apdovanojimais.

Pranas Saladžius mirė 1965 m. liepos 12 d., palaidotas Ročesteryje (Niujorko valstija, JAV).

CV: Alvydas Malinauskas gimė 1959 m. Utenos raj. Paberžynės kaime, Vyžuonų parapijoje. 1983 m. baigė Lietuvos veterinarijos akademijos Zoonžinerijos fakultetą, 1999 m. Vilniaus universiteto Filosofijos fakultetą. Apsigynė socialinio darbo magistro laipsnį. Vienas iš Jaunųjų ūkininkų ratelių atkūrėjų Lietuvoje. Dirbo vadovaujantį darbą Žemės ūkio ministerijoje, Žemės ūkio rūmuose, Kauno savivaldybėje, buvo Kauno Kolegijų lektorius. Priklauso daugeliui visuomeninių patriotinių ir pilietinių organizacijų. 1991 m. sausio 11–13 d. dalyvis. Tyrinėja savo krašto gimtųjų vietų istoriją, šių vietų giminių kilmę, sudarinėja genealogines schemas. Į lietuvių kalbą perrašo Vyžuonų RKB metrikų knygas.